

अमेरिकी स्वतन्त्रता दिवसको अवसरमा राजदूतद्वारा दिइएको बत्त्व जुलाई ३, २००७

विशिष्ट अतिथिगण, महिला तथा सज्जनबृन्द। संयुक्त राज्य अमेरिकाको २३१ औं जन्मदिनको अवसरमा हामीलाई साथ दिनुभएकोमा तपाईंलाई धन्यवाद छ। अमेरिकी राजदूतको रूपमा अन्तिम पटक तपाईंहरुसमक्ष आजको यो साँझमा उपस्थित हुन पाएकोमा मलाई खुशी लागेको छ।

राष्ट्रनिर्माणको काम कठिन छ, तर अभिष्ट छ। हाम्रो देशका राष्ट्रनिर्माताहरुमध्ये एक, जोन एडम्सले भन्नुभएको थियो -

“तपाईं र म ... त्यस्तो समयमा बाँचिरहेका छौं, जुन समयमा इतिहासका महानतम कानुन निर्माताहरु जीउन चाहन्थे होला। आफू र आफ्ना सन्ततिका लागि सरकारको चुनाव गर्ने सौभाग्य विश्वका मनुष्यजातिले विरलै पाएका होलान्। अहिले तीसलाख मानिसलाई मानव बुद्धिले भ्याउन्जेल सबैभन्दा विवेकशील र उपयुक्त सरकारको निर्माण गर्ने अधिकार र मौका दुवै प्राप्त छ। यसअघि कुनैबेला यस्तो अवसर थियो होला र ?”

जोन एडम्स र अन्य राष्ट्रनिर्मातालाई आफूसामु एउटा अत्यन्तै ठूलो ऐतिहासिक अवसर विद्यमान भएको कुरा राम्रोसँग थाहा थियो। त्यो अवसर थियो - आफ्ना जनताका लागि सर्वोत्कृष्ट राज्यसंयन्त्रको निर्माण गर्नु।

यो वर्ष नेपाल यस्तै क्षणमा छ। मंसीर ६ गते हुने संविधान सभाको निर्वाचन यो देशका लागि चुनौती र परीक्षाको घडी हो। अन्तर्राष्ट्रिय जगतको मापदण्डमा उत्रिने गरी र सबै जनतालाई मान्य हुने गरी यो निर्वाचन सम्पन्न हुन सक्यो भने नेपाल आफ्नो लोकतान्त्रिक राज्यनिर्माणको प्रक्रियामा अगाडि बढ्न सक्छ।

अहिले यो प्रक्रियामा दुइवटा प्रमुख अड्चन रहेका छन्। पहिलो हो - माओवादी र उग्रवादी मध्येसी समूहहरुद्वारा जारी हिंसा। मानव अधिकारसम्बन्धी राष्ट्रसंघीय उच्चायोगले असारमा निकालेको प्रतिवेदनअनुसार गत चैतमा अन्तरिम सरकारको गठनपश्चात हिंसामा बृद्धि भएको छ, त्योपनि खासगरी योड कम्युनिष्ट लीगका कारण। आफू अन्तरिम सरकारको सदस्य भएका नाताले आफ्ना जनताप्रति माओवादीहरुको कर्तव्य हुन आउँछ कि उनीहरुले यस्ता कार्यहरु तुरन्तै बन्द गर्नु।

लोकतान्त्रिक राज्यनिर्माणको प्रक्रियामा नेपालसामु दोश्रो अड्चनका रूपमा समावेशीकरणको समस्या रहेको छ। सम्पूर्ण नेपाली जनतालाई यसमा राम्रोसँग समावेश गर्न नसकिएको अवस्था छ। लामो समयसम्म जात, जाति, लिङ्ग र धर्मका आधारमा आर्थिक र सामाजिक क्षेत्रमा अन्यायपूर्ण विभेद गरियो। यस्ता अनुचित अभ्यासको अन्त नयाँ नेपालको आवश्यकता हो। तर यसका लागि हिंसाको बाटो उचित होइन। बरु जनताका यथोचित गुनासाहरुको सम्बोधनका लागि नागरिकस्तरमा बहसहरु चलाइनुपर्छ।

नागरिक अधिकारसम्बन्धी महान अमेरिकी नेता मार्टिन लुथर किङ जुनियरका अनुसार -

“हाम्रो युगको महत्वपूर्ण राजनैतिक र नैतिक प्रश्नहरूको जवाफ हो - अहिंसा । दमन र हिंसाबाट मुक्ति मनुष्यजातिको आवश्यकता हो तर यसका लागि दमन र हिंसाकै प्रयोग हुनहुँदैन । सम्पूर्ण मानवीय द्रुद्धबाट माथि उठनका लागि मनुष्यजातिले त्यस्तो उपाय खोज्नुपर्छ, जसमा कुनै प्रतिशोध, आक्रमण, वा प्रतिहिंसाको स्थान नहोस् । यस्तो उपायको आधार हो - प्रेम ।

नयाँ अमेरिकी गणराज्यको स्थापना कठिन कार्य थियो । हाम्रो इतिहासमा पनि दासप्रथा जस्ता लज्जास्पद कालखण्डहरु छन् । तर यसको निकासस्वरूप हाम्रो संविधान र यसअन्तर्गतका संरचनाहरूले अमेरिकी जनताको आवश्यकताको सम्बोधनका लागि ठोस लोकतान्त्रिक आधारहरु दिए । नेपालसामु अहिले यस्तै अवसर विद्यमान छ । आफ्ना जनताको सेवाका लागि नयाँ संविधान र नयाँ सरकारी संरचनाहरूको निर्माण गर्ने अवसर नेपाललाई अहिले प्राप्त छ ।

यस्तो ऐतिहासिक समयमा नेपालका लागि अमेरिकी राजदूतको रूपमा काम गर्ने पाउनु मेरा लागि गर्वको कुरा हो । विगत तीन वर्ष चुनौतीपूर्ण र फलदायी पनि रहे । मेरो हृदयमा नेपालको सधैं विशेष स्थान रहनेछ, खासगरी नेपाली जनताका कारण । यहाँका जनताका लागि संयुक्त राज्य अमेरिकाले नेपालमा शान्ति, समुन्नति र लोकतन्त्र छाएको हेर्न चाहन्छ । त्यस्तो शान्ति, समुन्नति र लोकतन्त्र, जुन अमेरिकामा छ र जुन संसारका अन्य देशमा छ ।

मेरो नेपाल बसाइ तपाईंहरूले गर्दा सम्झनायोग्य बनेको छ । यसका लागि म तपाईंहरु सबैलाई धेरै धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

धन्यवाद ।